

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 10Sžr/39/2013                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8012200362                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.03.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Zuzana Ďurišová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:8012200362.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky J. U., rod. A., R. proti odporcovi Okresný úrad Prešov (pôvodne Obvodný pozemkový úrad Prešov, Masarykova 10), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 16. apríla 2012 č. 2012/01326-16-HB, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sp/8/2012-16 zo dňa 27. septembra 2012, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sp/8/2012-16 zo dňa 27. septembra 2012 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil ako zákonné rozhodnutie odporcu zo dňa 16. apríla 2012 č. 2012/01326-16-HB, ktorým odporca ako správny orgán príslušný podľa § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, v nadväznosti na § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“) rozhodol, že navrhovateľke nenavracia vlastníctvo ani nepriznáva právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 reštitučného zákona za špecifikované pozemky v kat. úz. X. z dôvodu, že tieto pozemky po tom, čo boli predelené do vlastníctva H. A. a jeho manželke A., rod. J. neprešli na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (rozhodujúce obdobie) spôsobom uvedeným v ust. § 3 reštitučného zákona, čím nesplnila zákonné podmienky ust. § 2 ods. 1, 2 a § 3 ods. 1 písm. a) až t), ods. 2, 3 reštitučného zákona.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z administratívneho spisu odporcu zistil, že navrhovateľka si dňa 31. decembra 2004 uplatnila nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č.

503/2003 Z.z. podľa § 5 ods. 1 vo vzťahu k pozemkom v k. ú. X., pôvodne označeným vo Výmere č. 2594/48 ako parcela č. III/18, v súčasnosti parcela č. 920/18 a parcela č. XIII/5, v súčasnosti parcela č. 897/48. K žiadosti pripojila Výmer o vlastníctve pôdy č. 2594/48 zo dňa 5. apríla 1948, ktorým boli H. A. a manželke A., rod. J., každému v ideálnej časti po 1 v k. ú. X. pridelené do vlastníctva pôdohospodárske nehnuteľnosti v celkovej výmere 3.5823 ha, vrátane parciel č. III/18 roľa o výmere 0,5755 ha a XIII/5 roľa o výmere 0,5755 ha. Tento výmer nebol zapísaný do pozemkovej knihy. V administratívnom spise sa nachádza rozhodnutie Pozemkového úradu Prešov zo dňa 15. júna 1993 č. 563/92-Buj./64, ktorým bolo priznané oprávnenej osobe E. U., okrem iných aj vlastnícke právo k mpč. 897/1, 897/2, 897/3 a 920 v k. ú. X..

Súd sa stotožnil s názorom odporcu, že nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorým si navrhovateľka uplatnila nárok na navrátenie vlastníctva alebo na náhradu podľa reštitučného zákona neprešli na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v ust. § 3 reštitučného zákona, a preto navrhovateľka nesplnila zákonné podmienky uvedené v ust. § 2 ods. 1, 2 a § 3 ods. 1 písm. a až t, § 3 ods. 2, 3 reštitučného zákona. Skutočnosť, že tieto nehnuteľnosti boli v čase vydania vlastníctva X. U. rozhodnutím Pozemkového úradu Prešov vedené ako vlastníctvo štátu nie je dôvodom, pre ktorý by mohlo byť navrátené vlastníctvo navrhovateľke podľa § 3 ods. 1 reštitučného zákona.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie, pretože má za to, že tak krajský súd, ako aj odporca nedostatočne zistili skutkový stav a vec nesprávne právne posúdili. Uviedla, že na základe Výmeru o vlastníctve pôdy č. 2594/48 zo dňa 5.4.1948 boli jej právnym predchodcom H. A. a jeho manželke A., rod. J. pridelené okrem iného aj parcely č. III/18 a č. XIII/5 zodpovedajúce podľa pozemnoknižného stavu pôvodným PK parcelám č. 897/1, 897/2, 897/3, 920 v k. ú. X.. S predmetnými parcelami aj po prídeltovom konaní nakladal štát, o čom svedčí napr. hospodárska zmluva č. 200/1966 zo dňa 23.8.1966. Štát teda nerešpektoval jednotlivé prídelky a ďalej nakladal s týmto majetkom ako štátnym. Svedčí o tom aj skutočnosť, že pri rozhodovaní o reštitučnom nároku E. U. nerešpektoval realizované prídelové konanie na pozemkoch pôvodného vlastníka X. U.. Tým, že štát sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré majú vplyv na posúdenie celej veci, spôsobuje ďalšie majetkové krivdy, pretože vzhľadom na značný časový odstup od vydania rozhodnutia č. 563/92-Buj./64 zo dňa 15.06.1993 a okolností celého prípadu prídelcovia, resp. ich právni nástupcovia budú mať veľmi sťažené podmienky domôcť sa svojho práva na základe žaloby podanej v občiansko-právnom konaní.

Ďalej poukázala na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej aj faktické odňatie veci štátom alebo právnickou osobou možno považovať za splnenie podmienky prechodu veci na štát podľa reštitučných predpisov (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 24 Cdo 1833/98 zo dňa 19.01.2000). Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za pozemky, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona je, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona do 31.12.2004 a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj že žiadané pozemky prešli v rozhodujúcom období (od 25.02.1948 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku niektorej zo skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona a ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 reštitučného zákona a neboli vydané podľa zákona o pôde. Navrhovateľka nesplnila jednu z týchto zákonných podmienok, a to, že sporné pozemky prešli na štát v rozhodujúcom období. Nepreukazuje to ani k odvolaniu pripojená Hospodárska zmluva č. 200/1966 zo dňa 23.08.1966, pretože sa netýka sporných parciel a navrhovateľka ju navyše predložila až v odvolacom súdnom konaní. Podľa názoru odporcu nedošlo k faktickému odňatiu sporných parciel prídelcom, pretože štát po ich pridelení s nimi nijako nenakladal; bol síce zapísaný v pozemkovej knihe ako ich vlastník, ale titulom konfiškácie, a nie odňatia vlastníctva prídelcom. Dôkaz o nakladaní štátom so spornými parcelami ako štátnymi v rozhodujúcom období nebol predložený, ale naopak, nakladaním so spornými parcelami až po rozhodujúcom období bol preukázaný opak. Prídelcovia, resp. ich právni nástupcovia sa mohli po

rozhodujúcom období domáhať zápisu vlastnícky im patriacich sporných parciel do EN tak, ako to učinili u ostatných parciel pridelených im Výmerom. Námetka navrhovateľky, že sporné parcely boli v užívaní JRD Krivany a potom Štátneho majetku Lipany na základe dohody o užívaní pozemku nebola v reštitučnom konaní preukázaná, a užívanie pozemku ani v rozhodujúcom období, kedy všetka poľnohospodárska pôda musela byť zo zákona obhospodarovaná, nie je skutočnosťou zakladajúcou reštitučný titul navrhovateľky. Má teda za to, že navrhovateľkou uplatnený reštitučný nárok k predmetným pozemkom nespadá pod režim reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z., lebo inak by všetky nezapísané Výmery mohli byť riešené podľa reštitučných zákonov, a to nebolo zámerom zákonodarcu.

Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.03.2014 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 1. októbra 2013 obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Do postavenia Obvodného pozemkového úradu Prešov ako pôvodne žalovaného správneho orgánu preto nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Prešov.

Podľa § 1 zákona, tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 3 ods. 1 zákona, oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku taxatívne uvedených skutočností (písm. a/ až t/).

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku a s ktorého odôvodnením sa odvolací súd stotožňuje.

Ako vyplýva z obsahu pripojených spisov, vrátane spisu administratívneho, odporca začal vo veci konať na základe podania navrhovateľky doručeného dňa 31.12.2004, ktorým si v zákonnej lehote uplatnila nárok na navrátenie vlastníctva v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. k pozemkom v k. ú. X. parc. č. 920/18 (III/18) a 897/48 (XIII/5) na základe Výmeru o vlastníctve pôdy č. 2594/48 zo dňa 5. apríla 1948. Odporca rozhodnutím Číslo: 2012/01326-16-HB zo 16.04.2012 jej reštitučnému nároku nevyhovel - k predmetným pozemkom jej nenavrátil vlastníctvo ani nepriznal právo na náhradu podľa § 6 ods. 2/ reštitučného zákona, pretože v rozhodujúcom období neprešli na štát alebo na inú právnickú osobu spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 reštitučného zákona.

V zmysle zásady materiálnej pravdy, ktorou je ovládané správne konanie, si odporca ako príslušný správny orgán zaobstaral všetky potrebné podklady pre spoľahlivé zistenie skutočného stavu veci.

Odporca sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovnal so skutkovými tvrdeniami navrhovateľky a objasnil chronológiu udalostí so záverom, že zistený skutkový stav nenaplnil skutkovú podstatu ani jedného z taxatívne stanovených reštitučných titulov podľa § 3 reštitučného zákona. Odporca rozhodol v súlade so zákonom a v medziach reštitučných nárokov, ktoré zákon za splnenia stanovených podmienok umožňuje priznať.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia odporcu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, konštatuje, že zásada zákonnosti rozhodovania bola v tomto prípade dodržaná. Odporca sa v odôvodnení rozhodnutia opieral o relevantné právne ustanovenia a jeho argumentácia spĺňala podmienky logickej nadväznosti. Odvolací súd sa stotožnil s jeho právnym názorom, ktorý si osvojil aj krajský súd, že navrhovateľke nemohlo byť navrátené vlastníctvo k pozemku ani priznaná náhrada podľa reštitučného zákona, pretože v konaní nebolo preukázané, že sporné pozemky prešli na štát v rozhodujúcom období. Rovnako sa stotožnil so záverom, že nedošlo k faktickému odňatiu sporných parciel prídelcom, pretože štát po ich pridelení s nimi nijako nenakladal a hoci bol zapísaný v pozemkovej knihe ako ich vlastník, stalo sa tak titulom konfiškácie, a nie odňatia vlastníctva prídelcom. Prídelcovia, resp. ich právni nástupcovia sa preto mohli po rozhodujúcom období domáhať zápisu vlastnícky im patriacich sporných parciel do EN tak, ako to učinili u ostatných parciel pridelených im Výmerom.

Náprava krívd podľa reštitučného zákona je prípustná len vo vecnom a časovom rozsahu ním vymedzenom, preto vlastníctvo k pozemkom, ktoré neprešli na štát alebo inú právnickú osobu spôsobom taxatívne vymedzeným v § 3 zákona, nemôže riešiť ani odporca v rámci reštitučného konania a ani súd v rámci rozhodovania o opravnom prostriedku proti jeho rozhodnutiu.

Na základe uvedeného odvolací súd mohol iba konštatovať, že krajský súd vo svojom rozsudku správne preveril skutkový stav zistený odporcom a v súlade so zákonom potvrdil právne závery odporcu ako správne a zákonné.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky, odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vydaný v súlade so zákonom, preto ho postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľka nemala úspech a odporca na náhradu trov konania nemá zákonný nárok.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.